

- Proloog -

Grote laarzen

Ash was al halfdood van de kou toen ze hem de grote hal van de ijsburcht binnensleurden en aan de voeten van de koning smeten, waar hij met een grom van verbazing op de vachten belandde. Hij bleef liggen, zwaar hijgend, rillend over zijn hele lichaam, en het enige wat hij wilde was zich opkrullen tot een bal rond het zwakke vonkje warmte in zijn binnenste. Zijn adem vormde dampwolkjes in de lucht.

Ze hadden hem zijn pelzen afgenomen, zodat hij alleen gehuld was in de stijve plooiën van zijn wollen onderkleding. Ook zijn zwaard was hij kwijt. Hij was alleen, maar de dorpelingen reageerden op zijn aanwezigheid alsof hij een of ander gevaarlijk wild dier was. Hun kreten deden de rokerige lucht trillen, en de gewapende stamleden schreeuwden om moed te verzamelen terwijl ze rond hem dansten en sprongen en naar hem prikten met hun speren, turend door de damp die van de vreemdeling afsloeg en zich als mist verspreidde over de mottige vachten waar hij op lag. Hij hapte nog steeds naar adem. De rijp op zijn schedel vormde druppels die omhoog biggelden langs zijn beijdsde wenkbrauwen en dichtgeknepen ogen, over zijn geprononceerde jukbeenderen stroomden en van zijn neus en bevroren baard dropen. Onder het smeltende ijs was zijn huid zwart als de nacht.

De kreten van angst en onbehagen zwollen aan, tot het leek alsof de inboorlingen hem ieder moment konden doden.

'*Brushka,*' grauwde de koning vanaf zijn troon van botten. Zijn stem was laag en kwam van diep uit zijn borstkas, en het geluid echode rond de zuilen van ijs die lange rijen vormden in de zaal en weerkaatste vanaf het hoge koepelvormige plafond. Bij de ingang begonnen gewapende stamleden de nieuwkomers die zich daar verdrongen achteruit te duwen. De dorpelingen duwden terug en pro-

testeerden luidkeels. Hun aandacht was getrokken door de vreemdeling die vanuit de storm hun dorp binnen was komen wankelen, en nu wilden ze zien hoe het met hem zou aflopen.

Het ging allemaal langs Ash heen. Zelfs dat hij af en toe geprikt werd met een speer voelde hij niet. Het enige wat tot zijn bewustzijn doordrong was de gewaarwording van warmte ergens dichtbij. Hij hief zijn hoofd en keek om zich heen. Vlak bij hem stond een koperen vuurkorf waarin hompen vet lagen te smeulen en te roken. Hij begon naar de bron van de warmte toe te kruipen, ondanks de klappen van de speren die op hem neer regenden. Hij kroop tegen de vuurkorf aan, ineenkrimpend onder de slagen, maar niet van plan zich te laten verjagen.

‘*Ak ak!*’ bulderde de koning, en de krijgers deinsden eindelijk terug.

Stilte daalde neer in de ijszaal, alleen verbroken door het knetteren van de vlammen en het zware gehijg van de krijgers, alsof ze net een heel eind gerend hadden. Toen ontsnapte er aan Ash’ keel een gekreun van opluchting dat boven alles uitklonk.

Ik leef nog, dacht hij met iets van verbazing, als in een koortsdroom, terwijl de gloed van de vuurkorf zijn lichaam doorstraalde. Hij balde zijn verdoofde handen tot vuisten en voelde hoe de huid begon te prikken.

Toen keek hij eindelijk om zich heen om te beoordelen in welke situatie hij zich bevond. Zijn blik gleed over de kring van mensen rondom hem. Ze zagen er mager uit, met ingevallen wangen van de honger, en de uitdrukking in hun ogen had iets wanhopigs. Hun huid glom van het vet op de plaatsen die niet aan het oog werden onttrokken door de dekens die ze als poncho’s droegen, en hun neusvleugels, wangen en lippen waren doorstoken met botsplinters.

Hij telde negen gewapende krijgers. Achter hen wachtte de koning op zijn troon van botten.

Ash spande zijn spieren, hoewel hij betwijfelde of hij al de kracht had om overeind te komen. Maar hij slaagde erin zich op zijn knieën te hijsen en wendde zich tot de man die de reden was waarom hij hiernaartoe was gereisd.

De koning bestudeerde hem alsof hij bij zichzelf overlegde welk deel van hem hij als eerste zou verslinden. Zijn ogen, hard als scherpe vuursteen, gingen bijna teloor in de vlezige plooien van zijn ge-

zicht. De man was een kolos, en zo dik dat hij een lederen gordel moest dragen om zijn uitpuilende buik een beetje in fatsoen te houden. Verder was hij bijna naakt, en zijn huid glom van het vet dat er met kwistige hand was ingewreven. Zijn enige sieraad was een halsketting van leer, en zijn voeten waren gestoken in een paar enorme laarzen gemaakt van gevlekte dierenhuiden.

De koning nam een teug uit een halve menselijke schedel die als drinkbeker dienstdeed en smakte waardierend met zijn lippen. Er ontsnapte hem een boer, die de vetrollen onder zijn kin deed trillen, en daarna liet hij met zichtbaar genoeg een lange scheet, die alras de lucht verpestte met zijn stank.

Ash bleef zwijgen, onaangedaan. Het leek wel alsof hij al zijn hele leven te maken had met dergelijke lieden: hoofdmannen en bedelaar-koningen, en een keer zelfs een zelfbenoemde god – allemaal figuren die zichzelf bekleedden met de pracht en praal van hun hoge status, of met iets wat enigszins op beschaving leek, maar die onderhuids dezelfde monsters bleven die ze altijd al waren. Zoals deze man hier op zijn troon, en zoals alle heersers die op eigen kracht waren opgeklommen naar de top van de macht.

‘*Stobay, chem ya nochi?*’ vroeg de koning aan Ash. De blik in zijn diepliggende ogen verried intelligentie.

Ash schraapte zijn keel. De huid van zijn droge lippen barstte en hij proefde bloed. Hij streek met een hand over zijn keel om te tonen dat hij dorst had.

‘Water,’ wist hij ten slotte uit te brengen.

Een koninklijk knikje. Een waterzak belandde met een plof aan zijn voeten.

Ash dronk gretig, en lang. Na de laatste teug haalde hij diep adem en veegde met de rug van zijn hand zijn mond droog. Op de huid van zijn hand bleef een veeg bloed achter.

‘Ik spreek uw taal niet,’ begon hij. ‘Als u mij vragen wilt stellen, moet u dat in het Handels doen.’

‘*Bhattat!*’

Ash hield zijn hoofd schuin, maar hij antwoordde niet.

Een frons rimpelde het gezicht van de koning, en de plooiën trilden toen hij een bevel naar zijn mensen blafte. Een van de krijgers, de langste, liep met statige passen naar de zijkant van de zaal, waar een kist tegen de uit het ijs gehakte wand stond. Het was een een-

voudige houten kist, van het soort dat door kooplieden wordt gebruikt om chee of specerijen in te vervoeren. Allen in de zaal keken in stilte toe hoe de krijger een leren slot losmaakte en het deksel optilde.

Hij bukte zich, pakte met beide handen iets beet en haalde het tevoorschijn: een man zo uitgemergeld dat hij wel een levend skelet leek waaraan nog flarden vlees en kleding kleefden. Zijn haar en baard waren lang en vervilt, en hij keek om zich heen met roodomrande ogen die tot spleetjes waren geknepen tegen het schelle licht.

Ash kreeg de smaak van gal in zijn mond. Het was nooit bij hem opgekomen dat er misschien wel eens overlevenden van de expeditie van vorig jaar konden zijn.

Hij hoorde zijn kiezen over elkaar knarsen en dacht: *Nee. Sta jezelf niet toe hieraan gehecht te raken.*

De krijger zette de uitgehongerde man neer en ondersteunde hem tot zijn staakdunne benen genoeg ophielden met trillen om zijn gewicht te kunnen dragen. Daarna liepen ze langzaam naar de troon toe. De gevangene was een noorderling – een Alhazii uit de woestijn, te oordelen naar zijn ingevallen gezicht.

‘*Ya groshka bhattat! Vasheda ty savonya nochi,*’ snauwde de koning tegen de Alhazii.

De woestijnman knipperde met zijn ogen. Zijn huid, eens olijfkleurig zoals die van al zijn stamgenoten, was nu gelig als oud perkament. De krijger naast hem stootte hem aan en gebaarde, tot de blik van de woestijnman op Ash viel. Op dat moment ontbrandde in zijn doffe ogen een vonkje van leven.

Hij opende zijn mond en kraste in het Handels: ‘De koning... wil dat je spreekt, zwartkop. Hij wil weten hoe je hier terechtgekomen bent.’

Ash zag geen reden om te liegen... nog niet.

‘Per schip,’ antwoordde hij, ‘vanuit het Hart van de Wereld. Het ligt aan de kust op mijn terugkeer te wachten.’

De Alhazii bracht deze informatie aan de koning over in de scherp klinkende taal van diens stam.

De koning gebaarde met een hand. ‘*Tul kuwasha. Ya shizn al khat?*’

‘Wie was je gids?’ vertaalde de Alhazii. ‘Wie heeft je geholpen om van de kust hierheen te komen?’

‘Niemand. Ik heb een slee en een span honden gehuurd. Ik ben ze kwijtgeraakt toen ze in een kloof stortten, samen met mijn complete uitrusting. Daarna werd ik door de storm overvallen.’

‘Dan choto, pash ta ya neplocho dan?’

‘Vertel me dan eens,’ kwam de vertaling, ‘wat wil je me afpakken?’

De ogen van Ash vernauwden zich. ‘Wat bedoelt u?’

‘Pash tak dan? Ya tul krashyavi.’

‘Wat ik bedoel? Je bent van heel ver gekomen.’

‘Ya bulsvidanya, sach anay namosti. Ya vis preznat.’

‘Je bent een noorderling, van voorbij het Grote Zwijgen. Je bent hier gekomen met een doel.’

‘Ya vis neplocho dan.’

‘Je bent hierheen gekomen om me iets af te pakken.’

De koning wees met een duim ter grootte van een worst naar zijn borstkas. ‘*Vir pashak!*’ snauwde hij.

‘Dat is wat ik bedoel!’ vertaalde de Alhazii.

Ash leek wel uit steen gehouwen zoals hij daar stond, wachtend, zwijgend, zonder te reageren op de onuitgesproken vraag die nu tussen hen hing. Een kille windvlaag deed de huiden voor de ingang wapperen en gierde de zaal in. De vlammen in de vuurkorf flakkerden wild. Het was de manier van de storm om hem eraan te herinneren dat hij er nog altijd was en buiten op hem wachtte. Een ogenblik – bijna ondeelbaar kort – overwoog Ash of het misschien het juiste moment was om met wat goed doortimmerde leugens op de proppen te komen. Het lag niet in Ash’ aard erg lang na te denken over zaken van belang. Hij was een volgeling van Dao zoals alle roshuns – en daarom was het beter kalm te blijven en zich te laten leiden door zijn cha.

Hij concentreerde zich op het rustige stromen van zijn adem die langs zijn neusvleugels streek en zijn longen vulde met zijn ijzige aanwezigheid, om vervolgens weer op te stijgen en als warme damp zijn neus te verlaten. Stilte daalde op hem neer. Hij ademde en wachtte terwijl de woorden van zijn antwoord zich in hem vormden, en luisterde terwijl hij ze uitsprak, net zo nieuwsgierig naar hun inhoud als alle anderen.

‘U draagt iets wat aan een ander toebehoort,’ sprak Ash, wijzend naar het voorwerp dat aan de leren halsketting hing die de koning

droeg. *De directe aanpak*, dacht hij. *Ik had het kunnen weten.*

Het voorwerp had de afmeting en vorm van een ei dat verticaal in tweeën was gedeeld. Het had de kleur van een kastanje, en was gerimpeld als uitgedroogd leer.

De koning greep naar het voorwerp als een kind dat bang is dat zijn snoepgoed wordt afgepakt.

‘Het is niet van u,’ herhaalde Ash. ‘En u weet niet welk doel het dient.’

De troon van botten kraakte toen de koning zich vooroverboog. ‘*Khut*,’ zei hij zacht.

‘Vertel het me,’ vertaalde de Alhazii.

Ash staarde naar hem gedurende enkele hartslagen, bestudeerde de huidschilfers in de borstelige wenkbrauwen van de man, de korstjes slaap in zijn ooghoeken, zijn zwarte haar, stijf van het vet, dat recht afhing naar zijn schouders, als een pruik.

Uiteindelijk knikte Ash. ‘Voorbij het Grote Zwijgen,’ begon hij, ‘in de Midères, wat het Hart van de Wereld wordt genoemd, bevindt zich een plaats waar iedereen – mannen en vrouwen – naartoe kan die bescherming behoeft. Met muntgeld – een grote hoeveelheid muntgeld – kun je daar een zegel kopen zoals het uwe. Je kunt dat zegel om je hals dragen zodat iedereen het kan zien, en dat zegel, oude koning, biedt hun bescherming, want als de drager sterft, sterft het zegel met hem.’

De Alhazii vertaalde, en de koning luisterde aandachtig.

‘Dat zegel dat u nu draagt behoorde toe aan Omar Sar, een koopman, een avonturier. Het zegel heeft een pendant, een identieke kopie, die we onophoudelijk observeren, zoals we met alle kopieën doen, om te zien of ze tekenen vertonen die op de dood wijzen. Omar Sar reisde hier vele maanden geleden naartoe om handel te drijven. Maar in plaats van hem toe te staan hier zijn beroep uit te oefenen, in de nederzettingen van uw... “koninkrijk”, leek het u beter hem en zijn metgezellen te vermoorden en zich alle goederen die hij had meegebracht toe te eigenen. Maar u wist niet dat zijn zegel hem beschermde. U wist niet dat als hij vermoord werd, zijn zegel samen met hem stierf, en de kopie eveneens, en dat de kopie bovendien degene die hem had vermoord zou aanwijzen.’

Ash kwam langzaam overeind uit zijn knielende houding, ondanks de stekende pijn in zijn botten en spieren, en ging voor de

koning staan. ‘Mijn naam is Ash,’ verklaarde hij plechtig. ‘Ik ben een roshun, wat in mijn taal “herfstijs” betekent – *dat wat vroeg komt*. Het betekent dat ik afkomstig ben van het toevluchtsoord waar alle roshuns vandaan komen, want dat is de plek van waaruit de vendetta wordt gevoerd.’

Hij zweeg even om zijn woorden te laten bezinken. Toen vervolgde hij: ‘Je hebt dus gelijk, jij vet zwijn, dat ik hierheen ben gekomen om je iets af te pakken. Ik ben gekomen om je je leven te ontnemen.’

De Alhazii vertaalde nerveus, en toen hij klaar was brulde de koning van verontwaardiging. Hij kwam met vonkende ogen overeind uit zijn zetel, sloeg de Alhazii met een achteloos gebaar van zijn hand opzij zodat de woestijnman omvergekegeld werd, en smeed zijn uit een schedel vervaardigde drinkbeker naar Ash.

Ash leunde met een minieme beweging opzij, en de drinkbeker suisde langs zijn hoofd.

‘*Ulbaska neya!*’ brulde de koning. De vleeskwabben van zijn gezicht beefden van woede.

Zijn stamgenoten stonden een moment als bevroren, uit angst deze zwarthuidige oude man te benaderen die het aandurfde hun koning te bedreigen. ‘*Ulbaska neya!*’ brulde hij weer. Toen begonnen de krijgers Ash in te sluiten. De koning liet zich weer op zijn troon zakken, waardoor zijn kwabbige borstkas op en neer deinde, en ontketende een stortvloed van boze woorden terwijl de krijgers hun speerpunten in de flanken van Ash drukten. De Alhazii, die nog steeds languit op zijn rug op de vloer lag, vertaalde de koninklijke tirade in het Handels, als een klok die niet kon worden gestopt.

‘Weet je hoe ik hier heerser ben geworden?’ vroeg de koning. ‘Een hele dakhusa lang ben ik ingesloten geweest in een ijsgrot, met vijf anderen, en zonder voedsel. Een maan later, toen de zon terugkeerde en de ingang smolt, kwam ik de grot weer uit. Ik, alleen!’ Hij sloeg zich op zijn borst, wat een zwaar, vlezig, dierlijk geluid maakte.

‘Dus je kunt me bedreigen wat je wilt, oude dwaze man van het noorden’ – de Alhazii zweeg even toen de koning dat ook deed, en beiden haalden diep adem – ‘want vanavond zal je lijden te verduren krijgen, en veel, en morgen, nadat ik ben ontwaakt, zullen we ons met je vermaken.’

De stamleden grepen Ash beet, met handen die beefden. Ze ont-

deden hem van zijn wollen onderkleding tot hij naakt in hun midden stond, rillend in de ijskoude lucht.

‘Alsjeblieft,’ fluisterde de Alhazii vanaf de vloer. ‘Heilige genade, je moet me helpen.’

De koning gaf een ruk met zijn hoofd, en de krijgers sleepten Ash naar de ingang, waar de ruziënde dorpsbewoners hun gekrakeel lang genoeg staakten om de zware huiden opzij te trekken en de krijgers met hun gevangene door te laten. Ash werd de gang in en naar buiten gesleurd.

Daar raasde nog steeds de storm in de nacht. Ash’ hart kromp ineen toen de kou hem trof als een mokerslag.

De wind ranselde hem ongenadig en maakte hem aan het wankelen. Huilend stortte de storm zich op zijn lichaam, hongerend naar zijn warmte, en kraste met nagels van ijs over zijn blote huid. De pijn drong tot in zijn botten, zijn inwendige organen, en zijn hart bonsde in ongelooft.

Als dit niet vlug ophield zou hij binnen luttele tijd sterven.

Met grimmige gezichten sleepten de krijgers hem door de sneeuw naar de ring van ijshutten. De langste krijger beende vooruit en dook een van de hutten in, de anderen bleven buiten staan. Ze hielden hun speren op Ash gericht, klaar om hem te doorboren als dat nodig was.

Ash sprong van het ene been op het andere, met zijn armen om zijn huiverende lijf geslagen, trachtend de wind te ontwijken door nu eens die kant en dan weer de andere kant op te draaien. De mannen om hem heen lachten.

Uit de ingang van de hut dook een echtpaar op dat beladen was met bundels slaaphuiden. Ze wierpen de stamleden een vuile blik toe, maar ze zeiden niets terwijl ze door de sneeuw naar een van de andere hutten strompelden. De lange krijger kwam ook naar buiten, de huiden die de vloer van de hut hadden bedekt achter zich aan slepend. Hij liet ze vallen en rukte vervolgens de huiden die de ingang afsloten weg.

‘*Huhn!*’ gromde de leider, en de krijgers duwden Ash zonder verdere plichtplegingen naar binnen. Het was pikdonker binnen, en stil, maar de lucht voelde warm aan in vergelijking met de gierende wind buiten. Toch zou hij het zonder kleding spoedig ijskoud krijgen.

Hij hoorde hoe de krijgers achter hem bezig waren de ingang af te sluiten met blokken ijs. Er klonk het gespetter van water, en hij besepte dat ze de ingang lieten dichtvriezen. Hij zat als een rat in de val.

Hij gaf een trap tegen de wand van de hut, maar het was alsof hij tegen een granieten wand schopte.

Ash slaakte een zucht. Een ogenblik lang voelde hij zich alsof hij flauw ging vallen, en hij wankelde. Het leek alsof de duisternis van de hut zwaar op hem drukte, en hij voelde het verpletterende gewicht van zijn tweeënzestig jaar.

Hij liet zich op zijn knieën op de harde vloer vallen en negeerde het brandende gevoel van ijs tegen zijn schenen. Hij moest al zijn wilskracht te hulp roepen om niet eenvoudig te gaan liggen, zijn ogen te sluiten en te gaan slapen. Maar hij wist dat hij dat niet zou overleven.

Koud. Zo koud. Hij begon zo heftig te rillen dat het leek alsof zijn lichaam zichzelf aan stukken zou scheuren. Hij blies op zijn handen, wreef ze over elkaar en sloeg zichzelf tot zijn handpalmen tintelden. Het deed zijn bloed iets sneller stromen, dus hij deed er nog een schepje bovenop en mepte zichzelf in het gezicht. Beter.

Hij merkte dat hij een snee in zijn hoofdhuid had. Hij schraapte wat sneeuw van de vloer, maakte er een bal van en drukte hem tegen de wond tot die ophield met bloeden. Zijn ogen waren inmiddels aan het donker gewend, en hij zag dat de wanden van de hut een heel zwak, melkachtig licht doorlieten.

Ash zoog een teug lucht naar binnen en ademde vervolgens langzaam uit. Toen sloeg hij zijn handen ineem, sloot zijn mond om het klapperen van zijn tanden te stoppen, en begon in stilte een mantra te reciteren.

Spoedig begon in zijn borst een kern van warmte te gloeien, die zich naar buiten toe verspreidde en door zijn ledematen stroomde, tot in het puntje van zijn tenen toe. Damp begon op te stijgen van zijn met kippenvel bedekte huid. Het huiveren nam af.

Hoog boven zijn geschoren hoofd gierde de wind door een klein luchtgat in het koepelvormige dak, alsof de storm hem riep, en af en toe dwarrelde er een sneeuwvlok naar beneden, bij wijze van teken dat de wind hem nog niet vergeten was.